

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 8 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljavate naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je na Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Liberalci pri delu! Gorje kmetu!

I.

To je naslov, pod katerim se je v svet poslala najnovejša hujskarija ljubljanskega »Slovenca«. Da svet spozna, za kaj se gre, ponatisniti hčemo najprej dotični članek »Slovenec«. Ta članek slove:

»Gorje ti, ubogi kranjski kmet, če bi vsikdar obveljala beseda liberalcev v naši deželi!«

Pretekli pondeljek je bila seja deželnega odbora. Šlo se je za deželni proračun za leto 1903. Šlo se je osobito za deželne podpore, ki naj se leta 1903 izplačajo.

In kakšno stališče sta zavzemala liberalna deželna odbornika dr. Ivan Tavčar in Peter Grasselli?

Glasovala sta proti temu, da dežela, kakor druga leta, da brezobrestna posojila vinogradnikom.

Glasovala sta proti temu, da dežela v letu 1903. kaj prispeva za vodovode po deželi.

Glasovala sta proti temu, da dežela leta 1903. kaj prispeva za uravnavo voda.

Glasovala sta proti temu, da dežela dā v tem letu kaj podpor po ujmah poškodovanim kmetovalcem.

Glasovala sta proti temu, da bi dežela dala leta 1903. kaj podpore mlekarjam.

Glasovala sta proti temu, da bi dežela leta 1903. kaj prispevala k cestnim zgradbam.

Glasovala sta proti prispevku dežele za pogozdovanje Krasa.

Skratka, glasovala sta zoper vse, kar bi bilo kmetu v korist.

Pač pa sta glasovala za podporo gledališču — nemškemu in slovenskemu — v skupnem znesku 24 000 kron!

Vodja Povše je predlagal, da se dovoli in izplača:

Za brezobrestna posojila vinogradnikom 30.000 K.

Za vodovode 40.000 K.

Za uravnavo voda 20.000 K.

Za podpore po ujmah poškodovanim 16.000 K.

Za kmetijsko družbo 7000 K.

Za mlekarne 4000 K.

Za pogozdovanje Krasa 4000 K.

Za ceste 20.000 K.

Dr. Tavčar in Grasselli sta te predloge strastno pobijala.

Toda to pot sta se urezala. Zastopnik Nemcav v deželnem odboru, grof Barbo, se ni hotel podati na pot slepega sovraštva zoper kmeta.

Glasoval je za predloge Povšeta, tako da so bili glasovi enako razdeljeni na vsaki strani po dva. Odločiti je torej imel deželni glavar pl. Detela, ki je seveda kot pošten zastopnik kmetskega ljudstva odločil za kmeta. Podpore kmetom se bodo torej tudi to leto izplačale, tako ka kor druga leta.

Toda, če bi bilo šlo po volji naših liberalcev, bi kmetje letos ne dobili niti vinarja!

Slovenski kmet, izreči svojo sodbo nad tem početjem slovenskih liberalcev!

Kaj porečete osobito tisti vipavski kmetje, ki ste s svojimi glasovi leta 1901. pripomogli liberalnemu poslancu do zmage in tisti dolenjski vinogradniki, ki ste se dali ob volitvah l. 1900. in 1901. zbegati po liberalnih kričačih.

Vedite, da če bi bila obveljala volja zastopnika dolenjskih mest in voditelja vseh kranjskih liberalcev, dr. Tavčarja, potem leta 1903. ne bi bili dobili le nobenega deželnega denarja za obnovitev vinogradov, temveč tudi ne tistih 50.000 K (petdeset tisoč kron), katere je država v ta namen naklonila; kajti storila je to država le pod pogojem, da dežela dā 30.000 K. Po namenih liberalcev naj bi torej bilo 80.000 K

I. 1903. vzeti vinogradnikom na Dolenjskem in Vipavskem!

Tudi vodovodi naj bi se ponameri liberalcev leta 1903. ne gradili. Spodeleto jim je in delali se bodoše letos vodovodi v Dolenjih Lazih, Jurjevici, v Brežah, v Sušji, Zapotoku in Vinici, v Nadanjem Selu, v Gorenjem Vremu, v Novi Sušici, na Godoviču, v Planini, v Sinjedolah in drugod. Vse proti volji liberalcev, vse le vsled odločnega nastopa katoliško-narodne stranke!

Niti pogorelcii in tisti ubogi kmetje, katerim je toča pobila pridelke, naj bi po volji liberalcev ne dobili vinarja podpore.

Pač pa sta ova liberalna deželna odbornika, Tavčarin Grasselli, kakor eden mož glasovala za podporo ljubljanskemu gledališču, nemškemu in slovenskemu, v skupnem znesku 24.000 kron. Žal, se jima je v tej točki pridružil tudi nemški grof Barbo in tako je bila ta podpora z večino glasov sklenjena. Toda zadnja beseda v tej zadevi še ni zgovorjena.

Ljudstvo pa sedaj pozna libralce do dna duše. Dejanja govore — ne govore, temuč kriče, kriče do neba! Človek bi mislil, da sanja, ko kaj tacega čuje. A istina je, resnica je, gola resnica, zabeležena v zapisnikih deželnega odbora kranjskega.

Za ljudstvo nič, za kmeta knof — za gledališče, za zavojo ljubljanske gospode pa 24.000 kron!

To je liberalni program! Slepč mora sedaj videti, kaj je slovenski liberalizem...«

Tako »Slovenec«. Od kod je dobil te čudne informacije, tega danes ne bomo preiskovali. Pač pa si hčemo ta izvajanja nekoliko bliže ogledati.

ogrodje kupleta, da mu potem prilagodim svojo melodijo.

In stisnil je glavo v svoje roke ter se začel držati zamišljeno kakor umrjoči, ki se pogovarja z muzami.

Po nekoliko minutah tega svestrega konkubinata je srečno spravil na svet enega onih patvorov, katere imenujejo pisci libretov, ki fabricirajo slične stvari s precejšno lahko, da ustvarijo inspiraciji komponista začasno podlago, po pravici »monstra«.

Samo je imel monstrum Schauarda smisel: izražal je precej jasno nemir, katerega je vzbudil v notranjosti muzika nezaželen prihod osodepolnega datuma, 8. aprila.

Kuplet se je glasil:

Po osem petkrat — štirideset,

In štiri ničle zraven tudi.

In če bi prisel zdaj le kdo

ter stopil k meni sem

le s franki osemsto:

kako bi bilo to lepo —

Dolgoje svoje bi poplačal

kadar le časa bi imel za to.

Refrain.

In če bi kazal tam na steni

kazalec že dvanajsto uro,

Svoj dolg bi plačal jaz takoj

Gospodu Bernardu, gospodaru.

»Vraga!« je reklo Schaunard ter še enkrat prečital svoj monstrum,

Sijajna manifestacija slovenskih županov ormoškega okraja!

Ormož, 18. maja 1903.

Svaka sila do vremena! Pogubnemu pritisku pomore le organizovana branitev. Še nikoli ni bilo združenih toliko županov, svetovalcev in odbornikov v Ormožu, kakor dne 17. majnika t. l. Združile so jih krivice, ki se jim godé od strani različnih oblasti, posebno v jezikovnem obziru. Ponižnost in potrpljenje sta prekipeli do vrhunca in umevno je tedaj, da so prišli župani protestirati proti kričenim razmeram.

Da je bil povod sestanku važen, videti je bilo že na obrazih udeležencev, kajti iz teh obrazov odsevala je nekaka svečana resnoba in moška odločnost, lastnosti, ki se opazujejo le pri ljudeh, ki se zavedajo njim prizadetih krivic.

Dne 17. majnika t. l. vršil se je namreč v Ormožu v prostorih okrajnega zastopa prvi shod slovenskih županov ormoškega okraja.

V pripravljalni in izvrševalni odbor za ta shod volili so se gg. Jožef Šinko, župan sredški kot načelnik ter župani Florijan Kuharč, Martin Stanič in Ivan Rauš kot udi.

Ta odbor poklical je vse slovenske župane ormoškega okraja na zgorajni dan na sestanek v Ormož, da razpravljajo o točkah njim predloženega dnevnega reda.

Temu povabilu odzvali so se skoraj vsi slovenski župani ormoškega okraja, pa tudi nekateri občinski svetovalci in odborniki. Prišlo je gotovo nad 50 povabljencev.

Načelnik pripravljalnemu ter izvrševalnemu odboru g. Jožef Šinko otvoril je shod ter v svojem nagonu pozdravil najsršnejše prvi skupni sestanek slovenskih županov, svetovalcev in odbornikov ormoškega okraja.

Na to se je izvolil na predlog g. Martina Staniča vzklikom za predsednika starosta ormoških županov g. Franc Zabavnik, za podpredsednika pa g. Ivan Kočvar, občinski svetovalec in deželni poslanec.

Pri izvolitvi zapisnikarjev podeli se beseda g. Jožefu Šinko, ki poda v znesenem in obširnem govoru pravo sliko vseh težav občinskega predstojnika, zlasti v jezikovnem oziru.

G. Šinko konstatuje žalostno dejstvo, da se slovenski jezik vedno bolj in bolj spodriva iz vseh javnih uradov, osobito iz političnih, in da dobivajo občine vse spise in rešitve od okrajnega glavarstva v Ptiju, kakor od c. kr. namestnije v Gradcu v izključni njim neumljivi nemščini, tako da so primorani tega jezika neveči župani, kadar dobijo kakoli odlok od teh oblasti, od Poncija do Pilata iti, da se jim isti v materinsčini raztolmači.

Vsled tega v temeljnih zakonih nepostavnega postopanja zamudijo župani dosti časa, večkrat se jim ne znani prava vsebinu odloka in posledica temu je, da se župani kaznujejo zbor malomarnosti, katere nikdar zakrivili niso.

Če bi tedaj se natančno izvrševal § 19. temeljnih zakonov ter se dopisovalo od uradov v slovenskem jeziku, bi tudi župani zamogli svojo dolžnost hitreje in točno izpolnjevati.

G. Šinko konstatuje nadalje dejstvo, da c. kr. okrajno glavarstvo zahteva, da imajo uradi vse spise in rešitve sestavljati in izdajati v jeziku strank, da se tedaj pošljajo slovenskim občinam le slovenski dopisi in slovenske tiskovine, ter se nadalje naj sklene, da župani nemških dopisov ne rešujejo, ampak za

»Skoro enajst je že ura in novi načemnik, ki vzame vašo sobo, pride lahko vsak trenutek. Torej se morate pozuriti!«

»Gotovo,« je odvrnil Schaunard. »Toda ravno radi tega me pustite kar najhitreje naprej: grem po voz za mobilije.«

»Že prav, toda predno se izselite, je treba izpolniti še malo formaliteto. Imam določen ukaz, da vam ne pustim odnesti iz stanovanja niti enega lasu, dokler niste plačali treh zaostalih rokov. Vi ste vendar najbrž na to pripravljeni?«

»To se razume,« je odvrnil Schaunard ter stopil korak naprej.

»Potem vam dam pobotnice, ako ste tako prijazni ter stopite v mojo ložo, je opomnil vratar.

»Že dobro, vzamem jih ko se zopet vrнем.«

»Pa zakaj ne takoj?« je trdrovratno popraševal vratar.

»Grem šele v menjalnico ... niam prav nič drobiža.«

»Ah!« je reklo vznemirjen vratar. »Idete šele po drobiž? Potem mi pač dovolite, da sem vam na uslužbo ter obdržim tu mali zavoj, katerega nosite pod pazduhu in kateri bi vam utegnil postati nadležen.«

(Dalej prih.)

LISTEK.

Kako se je sklenila za veza ciganov.

(Iz cikla: Henry Murger: Scènes de la vie de Bohème.)

(Dalje.)

In z ne ravno prijetno zvenčim glasom je pel naslednji odlomek ene onih pesmi, kakor so v navadi v komičnih operah ali kot tekst katega plesnega komada:

„Odvrže dekle mlado in plavolaso krilo svoje, ter gleda mokrega očesa zvezda nebrojni roj. In modro se valovje srebrnobelega jezera — tega pa še nisem zapazil prav nič! To je pa vendar vseeno preromantično. Moj poet je puhloglavec, ki vse svoje žive dni ni videl niti jezera niti srebra. Vrh tega je njegova balada od začetka do konca cela budalost: mera je bila venomer na poti moji melodiji. V prihodnje si hočem bese k svojim kompozicijam sam spesnit, in sedaj na mestu začeti. Ker sem ravno v tiru, bom fabriciral

htevajo, da se nemški dopisi uradno v slovenski jezik prestavijo.

Ta resolucija sprejela se je soglasno ter se je izvrševalni odbor pooblastil, da o tej resoluciji pri storje oblasti obvesti. Nadalje konstatuje gospod J. Šinko, da tudi kazenski oddelek c. kr. okrajne sodnije ormoške popolnoma prezira v temeljnih zakonih zajamčeno pravico prebivalcev ormoškega okraja, ker tudi od tega urada dobivajo slovenske stranke vabila, dopise in razsodbe zgorj v njim neumljivem nemškem jeziku, kar poprej v toli meri nikdar ni bilo.

G. Šinko tedaj predlaga, da se sklene to resolucijo razširiti tudi na zgorajnji urad, kar se soglasno sprejme.

Nadalje razmotrival je g. Šinko dolžnosti občinskega predstojnika v izročenem področju in je posebno povdral sitnosti, ki jih ima občinski predstojnik z dostavljenjem sodnih rešitev.

Predlaga tedaj, da se naj izvrševalni odbor pooblasti, da isti vse mogoče ukrene, da daje država županom za izvršenje poslov v prenesenem delokrogu primerno odškodnino, kar se soglasno sklene.

Ravno tako se soglasno sklene zahtevati:

1.) Na c. kr. pošti v Ormožu dvojezični napis, dvojezične tiskovine, dvojezični pečat in dvojezične oglase;

2.) pri c. kr. finančnem stražnem oddelku v Ormožu dvojezični napis, dvojezični pečat, dvojezične tiskovine in oglase;

3.) pri c. kr. davkariji v Ormožu dvojezični pečat;

4.) pri ormoški, središki in velikonedeljski postaji dvojezični napis, izklic teh postaj tudi v slovenskem jeziku ter vsa naznanila tudi v slovenskem jeziku;

5.) razglase razpreglednega katastralnega urada tudi v slovenskem jeziku ter se v izvršitev te resolucije pooblasti izvrševalni odbor.

Na to podeli predsednik gospod Franc Zabavnik besedo občinskemu svetovalemu in deželnemu poslancu g. Ivanu Kočevarju, ki se je pri tej priliki zahvalil navzočim županom za izvolitev deželnim poslancem ter za njemu s tem izkazano zaupanje.

Nato je isti razjasneval obširno in stvarno naše stanje v deželnem zboru, govoril duhovito in razumno o gospodarski organizaciji ter očrtaval, kako bi naj gospodarji poslovali pri živinoreji, trtojci itd., da dosežejo na gospodarstvenem polju kake vspene.

Poslušalci so ta izvajanja našega dičnega poslanca odobravali ter mu v zahvalo zaklicali trikratni gromoviti »Nazdar!«

K besedi se še zglaši občinski predstojnik gosp. Vraz, ki priporoča skupno delovanje vseh slovenskih županov.

G. župan Šinko predlaga, da izvrševalni odbor dela na to, da se izda za župane toli potreben poslovnik, ki bi dajal navod za uradovanje, kar se tudi soglasno sprejme.

Na to je zaključil predsednik toli pomembni shod ter povabil vse navzoče, da se dvignejo raz sedežev ter zaklicajo najvišjemu začetniku naših zakonov presvitemu cesarju trikratni »Živio«, čemur so se navzoči s krepkim glasom odzvali.

Da bi rodil ta shod obilo sadu ter našel tudi posnemovalcev v drugih krajih!

Madjar za Hrvate.

Oglasila se je prava bela vrana med madjarskimi šovinisti. Član hrv.-ogrskih magnatne zbornice, mejni grof Pallavicini je imel razgovor z ravnateljem ogrskih državnih železnic Julijem Ludwigm ter se je izrazil o hrvatskem jezikovnem boju sledče: »Na Ogrskem (v ogrsko-hrvatski državni ednoti) vladata dva jezika: madjarski in hrvatski. Madjar, ki hoče na Hrvatskem stope v javno službo, mora znati hrvatski. Od Hrvatov se vendar ne more zahtevati, da se v svoji lastni domovini Madjaram na ljubo uče

madjarski. S Hrvati se ne sme delati tak politika kakršno delajo Nemci v državi Kongo. Hrvatom se ne more vsiliti jezika madjarske narodnosti. Uradniki ogrskih državnih železnic bi se tedaj morali naučiti hrvatski, da bi mogli s hrvatskim narodom občevati v njegovem jeziku. Hodim že nad 30 let na Hrvatsko ter poznam dobro ondotne razmere. Svoječasno sem razložil Barošu, kaj bi se moral na Hrvatskem storiti, pa me ni slušal. Tudi sem priporočal, naj bi se sedež »Adrije« ne preložil na Reko, temuč v Osek. Na Hrvatskem ni smeti mnogoči števila nezdovoljnječev. Ne smemo se proti njim vesti izzivalno, temuč moramo biti popustljivi, priučiti se moramo njihovega jezika. Le edino ta politika je po mojem prepričanju prava.« Na te dobrohotne besede je ravnatelj osorno odgovoril, da se to nikdar ne zgodi. Hrvatom da se je že doči popuščalo. Dokler bo on, Ludwig, stal na čelu državnih železnic, bo branil v vsemi sredstvi »pravice« madjarskega jezika.

Kakor znano, so bile vsem žalostnim današnjim dogodkom na Hrvatskem posredni vzroki izzivajoče razmere pri državnih železnicah. Sedaj svet ve, kdo je pravi provzročitelj, kje je trma in izzivanje.

Pravičnemu grofu Pallaviciniju so Hrvatje baš v sedanjih dneh hvaljeni za njegove možate in pravične besede. Ako bi se na Hrvatskem vladalo po njegovih nazorih, ne bi bilo vsega tega gorja, ki se godi ter se bo še godilo na Hrvatskem. Hrvati bi gotovo mirno trpeli tudi madjarske uradnike na svojih tleh, ako bi isti znali njihov jezik ter spoštovali jezik dežele in naroda, kjer se žive. Potrpeli bi takimi uradniki, dasi niso opravičljivi na Hrvatskem, ker tam bi se morali nastavljati vendar pred vsem domači sinovi, kakor je povsod, le pri Hrvatih in Slovenihi ne.

Turške reforme.

Zadnje tedne se vsa javnost peča z dogodki na Hrvatskem, ki so žalostnejši in grozovitejši kot so kdaj bili v Macedoniji, zato pa se je le malo pisalo o Macedoniji, kjer menda res pojema prava nevarnost. Po atentatih v Solunu so pretekli trije tedni, ne da bi se bili kje drugje z enako silovitostjo ponovili. Turki so pač uprizorili mnogo gorja od tedaj med kristjani ter ga še uprizarjajo, a vse se godi tako tajno, cenzura je tako stroga, da izvemo le malo resnice. Arnauti, ki so poprej najbolj divjali proti Slovanom, imajo sedaj dovolj opraviti s turškim vojaštvom. Turki so jih baje na celi črti potlačili. Poslebno pa so splošni ustaji tla izpodbita, odkar je prišlo na Bolgarskem novo ministrstvo na krmilo, ki je edino z Avstro-Ogrsko in Rusijo, da se mora na Balkanu ohraniti status quo. Vendar pa udušena ustaja še ni, temuč hočejo posamezne čete nadaljevati guerilno vojno iz gorovja. Ta način vojevanja zahteva manj žrtev ustašev ter jih tako hrne ne utruji, pač pa utrdi nasprotnika, ki ne ve kraja ne časa napada. — Izmed napovedanih reform jih je Turška nekoliko že izvedla, vsaj deloma. Organizacija žandarmerije in policije se je izvršila v celem vilajetu Skoplje. Izmed 2824 orožnikov je določenih za kristjane 547 služb. Zasedenih je dosedaj 317. Častniki so vsi Turki. Izmed 162 policajev bi moral biti kristjanov 32, dosedaj jih je 26 (4 Grki, 7 Bolgarov, 4 Židje in 7 Srbov.)

Sodišča I. in II. inštance so razdeljena v civilne in kazenske zbornice. Predsedniki so Mohamedani. Člane teh sudišč, ki jih je dosedaj volilo ljudstvo, imenuje sedaj vlada, in sicer do polovice kristjane. — Za cesto in železnice se pobira 5% vseh dohodkov v vilajetih. — Šol se je sklenilo za sedaj ustanoviti v vseh treh vilajetih 500. Kaki bodo učitelji, se še ne ve, ker ima Turška vse bolgarske in srbske učitelje v zaporih. — Namesto najemščine hoče Hilmi paša uvesti zemljiščni davek, pri čemer pride celo vas za davčno ednoto.

Arnauti baje ne nasprotujejo več — vsaj javno ne — reformam, zato je upati, da se iste kmalu v celem obsegu izvedejo.

Politične vesti.

— Imenovanja pri deželnem sudišču na Dunaju se razglasijo te dni. Predsednikom deželnega sudišča v civilnih zadevah se imenuje dosedanji podpredsednik Peter baron Ellner pl. Fedegg namesto umrlega grofa Lamezana; predsednik dež. sudišča v kazenskih zadevah postane dvorni svetnik dr. pl. Vittorelli. Dosedanji predsednik pl. Soos gre v pokoj ter dobi naslov senatnega predsednika.

— Novi vojaški kazenski pravni red bo dognan v kakih osmih dneh ter se izroči istočasno obema parlamentom. V ta namen zboruje že od 20. t. m. mešana komisija v Budimpešti, ki je sprejela izmed 350 paragrafov že 96. Posvetovanja se udeležujejo zastopniki obeh vojnih in obeh pravosodnih ministrstev. Razpravni jezik pri vojaških sudiščih določita parlament.

— Med kraljem Aleksandrom in njegovom materjo se pripravlja sporazumljenje. Kralj je pisal materi ter jo prosil odpuščanja. Natalija je takoj sinu odgovorila ter mu svetovala, naj se loči od Drage ter si vzame kraljico, ki bo dala Obrenovićem naslednika. Nadalje mu je svetovala, naj se sporazumi z narodom ter mu vrne pravice in svobodo, ki so mu vzete po nasvetu reakcijonarjev. Ako se to zgodi, vrne se kraljica Natalija v Belgrad.

— Iz Carigrada se poroča, da je dospel tja vlak iz Solunja s 34 ranjenimi, kar pač najbolj priča, da v Macedoniji še ni tako mirno, kakor poročajo turški viri. Pretečeno sredo se je vršil v Mogili blizu Monastira boj z vstaši. 13 vstašev je ubitih, nadalje širje vaščani, ki so vstaše podpirali in dve ženski. Turki so vas zažgali.

— Demonstracije zoper Avstrijo. Zaradi dogodkov na inomoški univerzi se je vršil v Miljanu veliki protestni shod. Po navadnih iredentističnih govorih so šli zborovalci k Garibaldijevemu spomeniku in klicali: »Smrt Avstriji!« ter začiali avstrijsko zastavo. V parlamentu je odgovoril drž. tajnik Bacelli na interpelacijo zaradi inomoških izgredov, da se je to zgodilo na tujih tleh, med italijanskimi dijaki, ki niso podaniki Italije. Zato italijanska vlada ne sme posegati v notranje zadeve druge države.

Dopisi.

Iz Gorice. Dne 16. t. m. je priredilo naše »Pevsko in glasbeno društvo« v dvorani »Hotela Central« t. j. v največji dvorani, s katero razpolagamo v Gorici, svoj drugi društveni koncert. Odkar je društvo pridobil pevovodjo g. Josipa Michla, gojenca prazkega konservatorija in enega najpriljubljenejših učencev slavnega dr. Dvožaka, je znatno napredovalo, in lahko rečemo z mirno vestjo, da je visoko stopilo nad našo navadna narodna pevska društva in stremi za svojim vzorom »Glasbeno Matico« v Ljubljani. Ugledu koncerta sta največ pripomogla nastopa koncertne pevkinje g. dene Jarnele Gerbičeve z arijo Mařenke št. 2 iz opere »Prodana nevesta« Hoffmeistrovemu »Jak to pad! na siné moče«, Gerbič-ovo »Kakor dih na cvetju mladem« in Nedbalovo »Oči« ter pevovodje g. Josipa Michla v »Koncertu za fagot: Adagio in Allegro od C. Weberja. G.ica Jarmila Gerbičeva je predavala svoje točke tehnično dovršeno ter z misljijo in občutkom. Bila je burno pozdravljena, ter ji je moški zbor po svojem predsedniku dr. Gruntarju poklonil krasen šopek. — Povdarijati moramo, da so nas ignorirali sploh zastopniki oblastev in naši goriški klerikalci. »Pevsko in glasbeno društvo« se izogiblje vsakemu političnemu nastopanju; vključno je goriška klerikalna slovenska inteligencija manjkala pri koncertu, kar so zlasti čuvali kazino, Grünov spomenik in deželnovladno poslopje, a niso imeli niti najmanjšega povoda, da bi bili

Da so naši klerikalci še mnogo bolj strupeni nego ljubljanski, dokazuje dejstvo, da je po njih ali po njih vplivu prepovedano gojencem in učiteljem »Solskega doma«, učencem višje gimnazije in realke ter gojenkam učiteljišča zahajati v pevsko in glasbeno šolo ter sodelovati pri društvenih koncertih. Uporabljo se vsa mogoča sredstva za teroriziranje delujočih članov društva, da ne bi se upali nastopati pri koncertih, kar se je žal že ponovno posrečilo. Zgodilo se je celo, da je neki glavni učitelj zapretil slovenskemu brvcu z bojkotom, aki ne odstrani iz vrnice oglaša za koncert. Da je bila velika dvorana »Hotela Central« kljub temu polna, in da so jo polnili pred vsem v Gorici stanoči slovenski trgovci in obrtniki, kaže velikanski napredek naše narodne in napredne stvari v Gorici tekom zadnjih petih let. Vse graje vredno je postopanje predstojnika tukajšnjega glavarstva, ki društvo, ki si je stavilo za smoter zgorj kulturno delovanje med goriškimi Slovenci in tako častno nastopa, odtegne svoje priznavanje, dočim ne manjka nikjer, kendar nastopajo italijanska ali nemška društva. Z resnim, vnetim delom naše društvo premore vendar ves odpor ter prisili nemško-laško-slovensko uradništvo in slovenski klerikalne kroge k prepriznanju, da se pravega napredka ne da vstaviti s klavernim vedenjem.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. maja.

— **V včerajšnje poročilo o seji občinskega sveta** podkradla se nam je pomota, ki kazi smisel županovega govora. Dotični pasus se ima nameč glasiti: »Nikdar pa slovenski narod ni in ne bude odobraval brezbožnega početja nevestnih ljudi, ki divjim svojim stristem dajo duška, proti soobčanom, ki jim ničesar žalega storili niso.«

— **Kdo se je oglasil?** Samo po sebi zdele se nam je umetno, da je župan Hribar v včerajšnji seji z ostriimi besedami ožigosal ono divjanje najsurovejših nagonov, ki je pripravilo Ljubljano skoro ob vesutis veličastne manifestacije v prilog bratov Hrvatov ter je tudi sicer provzročilo nepreračunljivo škodo. Ako je župan omenjal v svojem govoru eventualnosti, da bi kaka politična stranka mogla v zvezi biti z zločinskim napadom, mogle so vse stranke zaradi tega biti hladne do srca, kakor hitro imajo zavest, da so v tem oziru nedotakljive. Zato se mi nad besedami županovimi nismo izpodikali. Izpodika se pa nad njimi gostobesedni »Slovenčev« poročeval. — In to smo hoteli pribiti.

— **Mir v Ljubljani** se minoločni niti najmanj kalil in tudi razburjenost, ki je včeraj vladala, se je že popolnoma polegla, zlasti ker je vse meščanstvo kar najodločnejše obsojalo te dogodke in jasno izrazilo svojo indignacijo nad njimi. Deželni predsednik baron Hein je včeraj dal nabiti oklic, v katerem je rečeno: »Danes ponosči je motila zapeljana množica javni mir stolnega mesta, oškodovala imetje mirnih someščanov in ogrozila njih osobno varnost. V zakonitih mejah izjavljanemu sočetju za soroden narod se niso stavile od nobene strani zaprake; tembolj je bilo pričakovati, da se ne prekorajo meje, ki jih stavi zakon. Ta domneva se žal ni uresničila, in vendar mora spoznati vsak razumnik, da ponljivosti izgredi in nasilnosti le škodujejo, nikakor pa ne koristijo stvari, ki se je morda hotela pospeševati. Jasno je pa tudi, da se taki izgredi ne smejo trpeti. Zato opominjam prebivalstvo, kolikor resno toliko blagohotno, da se vzdržuje vsake nadaljnje nezakonitosti, ker bodo postopale javne oblasti proti vsakemu motenju miru, proti vsakemu poskusu javne nasilnosti in potrebujo strgoščjo in resno odločnostjo.« — Ta opomin na prebivalstvo je podprt baron Hein s tem, da je poklical žandamerijo in da je odredil od mestne policije neodvisno patruliranje žandarjev. Ti so zlasti čuvali kazino, Grünov spomenik in deželnovladno poslopje, a niso imeli niti najmanjšega povoda, da bi bili

kje nastopili. Policija je včeraj predpreiskavo zastran dogodkov v nedeljo zvečer dokončala in je vso stvar odstavila deželnemu sodišču, ob enem je sodišču izročila tudi pet oseb, ki so na sumu, da so metali kamenje, oziroma, da je ena izmed njih streljala v kazinsko kavarno. Te osebe so: Josip Zorman Breg št. 14, Filip Kranjc Krakovski nasip 10, Matej Šmale Rožne ulice 13, Karol Šmuc Breg 14 in Avgust Mrvar Ribje ulice št. 5. Čuje se, da so tudi že dobljeni indiciji, kdo da je streljal v kazino in kdo je te nesrečne demonstracije aranžiral.

— **Občinske volitve v Krškem.** Deželna vlada je zavrnila pritožbo lukovskega kaplana Verhovca zoper meseca februarja dovršene volitve občinskega odbora Krškega. Volitev starešinstva se bo vrnila v četrtek, dne 28. t. m.

— **Boj za italijansko vsečilišče.** V nedeljo so bili v Gorici, v Puji in v Zadru shodi, ki so protestirali proti napadom Nemcov na Italijane v Inomostu in zahtevali italijansko vsečilišče v Trstu. Protestni shodi proti dogodkom v Inomostu so bili zopet v raznih mestih v Italiji. V Milanu so se končali s slovenskim požigom črno-rumene zaставo.

— **Odvetniška zbornica v Trstu** se je tudi pridružila gonji proti temu, da se v Trstu s slovenskimi strankami slovenski obravnavata.

V tem, ko vlada v Italiji sami nato, da mora vsak uradnik znati dialekt tiste pokrajine, koder služuje, ker more samo v tem slučaju pravično izpolnjevati svoje dolžnosti, pa zahtevajo Lah, da se mora s Slovenci v Trstu obravnavati v njihovem jeziku, in sicer s pomočjo tolmačev. To je gorostasna zahteva, ki se pa — tako upamo — ne uresniči.

in je še uvala proti zaslужnim možem, ki baš niso trobili v klerikalni rok. Ljudem priporočate varčnost, treznost itd., a pri ustanovitvi fajmoštrove krème ste pa na krmilu tega konzorceja, kateri naj bi pomagal polniti nikdar polne Kobičeve žepje, ubogemu ljudstvu pa na ta način dal priliko, zapraviti krvavo zaslužene zadnje novčice. Kako se to strinja z Vašimi nauki?! Skoraj nikdar se ne vdeležite kot občinski odbornik občinske seje; v nedeljo pa, ko se je šlo za fajmoštovo krème, bili ste eden izmed prvih v občinski pisarni. Toda tudi navadnemu ljudstvu se je jelo daniti in marsikateri izmed Vaših postal vam je nazauzen. Najboljši dokaz ta, da ste omenjenega dne na vse strani pošljali ubozega občinskega sluga po odsonce občinskega odbornika, a ker so znali za kaj se gre, namreč za fajmoštovo krème, niso se hoteli vdeležiti seje in ste zmanjčakali na sklepnočest celo 1½ uro. Med tem, ko so bile enake prošnje poprej navadno rešene šele čez ¼ ali celo šele čez ½ leta, bode baje z nova sklicana občinska seja še ta teden, pri kateri bodočnik in Kobi pri svojih kimoveh dobita sigurno večino. Enake prošnje za pomnožitev krème je do sedaj e. kr. okrajno glavarstvo vedno zavrnito z opombo, da se prošnji z ozirom na število prebivalcev ne more ugoditi. Trdno prepičan, da bodo više oblasti ostale svojim načelom konsekventne, se nadejamo, da bodo tudi to prošnjo — za fajmoštovo krème — z enako motivacijo zavrnile. Drugače nam je ubogim krčmarjem obupati, kajti z združenimi kapitalisti se posamezni reveži ne moremo boriti.

Prizadeti krčmarji.

Justifikacija Arona, velicega duhovna metliške mularije. Piše se nam iz Metlike: Na Križevje je priredila tukajšnja narodna čitalnica svojim udom izlet v Vinomer. Udeležba od strani udov je bilo skoraj polnoštevna, in tudi vrli Črnomelci so prihiteli v našo sredo. Izletniki so se ob rujni kapljici ter rezko pečenem janju izborno zabavali, in na obrazu vseh brati je bila želja, da bi čitalnica pogostokrat priredila sljedeče izlete v našo vinorodno okolico. Toda v tem ko je zabava prikypela do vrhunca, pooblačilo se je nakrat veselo obzorje — med nas utihotaplil se je Aron, veliki duhoven metliške konsumske mularije. Predsednik čitalnice ga tako pri utihotapljenju opozoril, da tu ni prostora za njega, če: „Vi niste miti ud, niti od udov povabljeni gost, prosim, da se takoj odstranite! A veliki duhoven Aron ne brigajoč se za opomin g. predsednika sede — vzlič temu, da se mu je jasno povedalo, da so vsi prostori zasedeni — za mizo. S svojim, skrajno arogantnim, izvijajocim nastopom, razburil in razčačil je izletnike do skrajnosti, in kar nakrat zagremeli so kluci „ven ūnj, špijon“ itd. Tre soč se po vsem telesu je vstal izza mize, in v svoji nadutosti pozivljal izletnike rekoč: „udarite me, obesite me!“ Toda posvečena oseba velicega duhovna Arona je preumazana, da bi se na njej omadeževal svoje roke najzadnji ud naše vrele čitalnice, samo moralne klofute so letele v obliku raznih klicev na njegovo kosmatno uho, dokler ni uvidel, da on ni pravi poslanec, oziroma ogledno metliške konsumske mularije, in zdajci jo ubere urnih krač po vinomerskih njivah, spremljalo ga je zasmehovanje čitalniških udov in gostov. Metliška mularija je pa po izvršeni justifikaciji njenega Arona lahko prepičana, da zanje ni prostora med poštenimi naprednimi Metličani.

Porotne obravnave v Novem mestu. Dne 25 t. m. bil je obsojen na 3 leta težke ječe France Hočev, ki je letošnjo zimo januarja meseca začašl svojo kolarsko tolbo v Gabrijelah pri sv. Trojici.

France Hočev je po svojem včetu poddedoval 50 gld. Nobena deka pa ga ni posebno rada imetela. Sklenil si je torej postaviti voje ognjišče, da bi potem ložje na svoj dom družico dobil. Začel je staviti na njivici, ki jo je tudi po včetu dobil, koliko 20 korakov dolgo, široko. Dodelal je v toliko, da je pokril, a za daljno napravo sobe in tuhinje je zmanjkoval cvenka. Zadnji včetnički zavarovalnici Phöniksa ga je nagovoril, da se je zavaroval za 300 K. V primanjkanju denarja začašl Hočev v noči 14 januarja t. l. svojo pričeto stavbo.

Posemne hiše vasi so od pogorišča 30–50 korakov oddaljene. Nevarnost je bila torej posebno velika, taiti, ko se bi bila vnela sosedna hiša, kozolec in pod, pogorela bi bila vela vas. Priča katerih je bilo 10 in dravniku dr. Vavpotič in dr. De Franceschi se ujemajo v tem, da je nužno malo „pririsknjeno“ — zdravnik, da je nekoliko slaboumen. Kaznovan še ni bil nikoli. V šolo je bil vpisan, a hodil ni, ker ga starši za domača in potrebovali. Zagovarjal je zatočenca dr. Slanc. Prvo vprašanje, je li kriv obtoženec zažiga, je enoglasno potrjeno. Dodatno

vprašanje, da je obtoženec dejanje storil v stanu duševne nerazsodnosti, bilo je z 9 proti 3 glasovi zanikano. Hodni dvor prisodil je Francetu Hočevu ozirje se na posebne olajšavne okolnosti 3 leta težke ječe.

— H —

Iz Boštanja. V oklici Boštanja klati se že delj časa večja polpa lopovov, koji so že v različnih krajih in prostorih vlomlili ter večjo ali manjšo škodo provzročili. Vlomlili so tudi v Boštanju v neko trgovino. Več mož patrolira po noči in po dnevnu, a zaman. Znamenja za njih pota dajo si s tem, da narežejo drevesa, ali da nalomijo posamezne veje. Predvčerjajšnjem pa je bil ob 1/2. uri, ko so šli ljudje k litijam popoludne v bližini Boštanja nekdo peljavši se po javni cesti napaden od nekega iz gozda z revolverjem; oddal je tri strele. Ljudstvo je zelo osplošeno. V nedeljo se je prosilo glavarstvo telegrafično za zdatno pomod.

Izpred sodišča. Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1) Metod Ažman iz Kamnika, bivši pisar v Ljubljani, je tekem 4 mesecov knjigotrcu Otonu Fischerju v Ljubljani, pri katerem je služil kot trgovski vajenec, vzel več knjig v skupni vrednosti 90 K 27 h, pa tudi v dr. Tavčarjevi pisarni je minolo leto več knjig pobral, katerih vrednost se je cenila na 31 kron. Ažman tativno prizava, in ker je bil dosedaj sodniško še neoporečen, obsojen je bil le na 2 meseca ječe.

— 2) Matevž Tomšič, šrevljar iz Gornjega Hotiča, je bil že večkrat radi beračenja in vlačiganja kaznovan. Dne 29. marca t. l. je bilo v Javorju Matevžu Zupančiću vkradenih iz sobe 118 K gotovine. Ker so ljudje ravno isti čas videli po hišah beračiti Zupančića, jelo se je takoj sumničiti, da bi vtegnil biti on prav storilec; to se pa pri razpravi ni dalo dognati, in ga je sodišče le zaradi beračenja obsojilo na 2 meseca zapora, obenem pa izreklo, da se odda po prestani kazni v prisilno delavnicu.

Mednarodna panorama. Zopet smo prišli v znanimenito svetovno mesto Pariz. Tu nam predstavlja panorama največje znanimosti pariške v naravnih oblikah. Tu vidiš razne spomenike, cerkve, palace, in dr. in to vse tako, kakor da bi potoval resnično po svetovno znamenitem Parizu. Komur je kaj na tem, da vidiš in spozna pariški svet, ki je res občudovanja vreden, naj ne zamudi te prilike v panorami. Prihodnji teden ogledamo si zopet Indijo in sicer spodnjo, česar že naše oko radovoljno pričakuje.

Glas iz občinstva. Piše se nam: Po pešpotih je povods preposedano jabati, tudi pri nas in tudi po pešpoti mimo lurške matere božje pod Rožnikom. Ker neki oficirji tega ne vedo, naj bi se to primerno razglasilo.

Cirkus Oreste Zavatta pride v nekaterih dneh v Ljubljano in se nastani v Lattermannovem dvorevodu.

Vino odnesla. Ana Tomšič, deka pri gostilničarju Petru Štepiču, je bila od gostilničarja poslana, naj nese 20 litrov vina neki stranki. Tomšič, prišedša nazaj, je dejala, da je vino oddala po naročilu. Ker se je pa kmalu potem pogrešila, je postal gostilničar vprašal stranko, ako je dobila vino in dobil odgovor, da Tomšetova ni prinesla vina, temveč je prišla nazaj le toliko, da je iz omare vzela svojo poselsko knjižico in zaven še pokradila natakarici Josipini Pečnik več oblike. Tatici je policija že na sledu.

Konj splašil. Danes zjutraj se je Ivanu Rodiču hlapcu pri Dragotinu Hribarju splašil konj na Zaloški cesti. Dirjal je do Sv. Petra mitnine, kjer je zadel v rampo, prevrnil voz in se tako močno poškodoval, da je pol ure pozneje poginil. Konj je bil vreden 500 K. Hlapcu, ki je vse čas sedel na vozu, se ni nesčesar zgodilo.

Ponesrečil je včeraj populardne na Dovozni cesti Franc Ogorovec, delavec na južni železnici. Padel je z voza, ko je vozil kamnenje in si je na desni strani zlomil dve rebri. Bil je prepeljan v deželno bolničko.

Žepna tatica arstovana. V nedeljo je v Sv. Petra cerkvi med večernicami segla v žep Marija Hudče Lucijni ter ji ukradla denarnico z 2 K. Okradenka je tatico izročila policiji.

Prisiljenca učla. Ivan Boškotić in Matevž Dobram sta dne 25. t. m. popoludne pri zgradbi Vodnikove hiše od dela pobognila.

Najnovejše novice. Prirkjanju na avtomobilih Paris-Madrid preteden nedeljo je bilo ubitih 11 oseb. — Boj z vataši. Na otoku San Domingo so vstaši razstrelili arzenal Santiago. Nastal

je na to boj, v katerem so bili vstaši premagani. Med mnogimi mrtvimi je tudi general Dionizio Frias. — Za presek učnjo plovnosti i Vltava se je priredila iz Budjevice v Prago vožnja na dveh malih ladjah. Vožnje so se udeležili tudi češki poslanci in zastopniki trgovinskega in poljedelskega ministervstva. Ladji se pričakujeta jutri v Pragi. — Zoper ponarejalca denarja Balmovića in sodruge se je izvršila v Mitrovici sodna razprava. Balmović je obsojen v šestletno ječo, sodrugi so dobili po tri in dve leti težke ječe. — Nesreča pri za sledovanju tatinskih lovcev. V revirju Jägersgrün na Severnem Češkem sta gozdarska uradnika Härtel in Röger zasledovala ponodi tatinske lovec od raznih strani. Ko sta trčila skupaj, je vsak misil, da ima tata pred seboj ter sta se medsebojno ustrelili. — Razbojniki so ubili v Lamronenu pri Hamburgu oskrbivača Zürcherja, njegovo ženo in otroka. — Protiv nadškofa dr. Kohnha so bile v Prerovi velike demonstracije, ko je delil birmo. Ko je župnik vele vernikom, naj pokleknejo, da jim podeli nadškof blagoslov, so začeli klicati: Perreat Kohn! Potem so se verniki med seboj hudo stepli.

Prijetna ječa. „Hannover Allg. Zeitung“ poroča o življenju princa Arenberga v ječi sledeteče: Ravnatelj jetnišnice je opazil, da se princ in paznji tikata. Preiskaval je stvar nadalje in prišel na to, da princ popiva v ječi. Ravnatelj je paznil seveda takoj odstranil. Prince si vari v ječi sam pivo s pomočjo nekega ekstrakta. Po dnevi navadno bere, zvečer pa igra na karte. Dotični list izjavlja, da lahko vse to dokaže.

Katerega spola je golaš. Nemec običe običe nekega dne prijatelja Madjara. Slednji ga povabi na pristan, hudo papirčiran madjarski golaš. Prijedriva vpraša Madjari prijatelja Nemca, ki je v enomer kihal: »No, baratom, kako ti dopade golaš?» Ni slab, pravi Nemec, »samome ne vem, katerega spola je«. »E brate«, pravi Madjar, »ako ješ govej golaš, je močnega spola, akogaj ješ od krave, je slabega spola, če ga pa ješ od teleta, je pa srednjega spola.«

Zakaj se imenuje vojaški kruh komis. Za časa tridesetletne vojne so morale vse hiše, v katerih je bila nastanjena Wallensteinova vojska, dajati vojakom kruh. Ker pa te hiše niso mogle same praviti dovolj kruha, bili so tudi prebivalci iz bolj oddaljenih krajev prisiljeni peči kruh za vojake. Poselna komisija je imela paziti, da je bilo to pečenje pravilno razdeljeno na posamezne hiše. Ta kruh se je zval potem »Komisionskruh«. S časoma pa se je ta beseda skrila v »komis«.

Velikost angleške države. Neki angleški učitelj je predaval v šoli med drugim sledeteče: Kralj Edward kraljuje nad 100 polotoki, 500 bregovi, 100 jezer, 2000 rekami in 10.000 otoki. Če migne z eno roko, skoči 900.000 vojakov na noge, da umrejo zanj, če migne z drugo roko, se pomika 1000 brodov z 100.000 mornarji. Asirska država ni bila tako mogočna, Španska ne tako prostrana, Kartaga ne tako silna kakor naša Angleška.

Pokončevanje prepelic v Egiptu. L. 1902 se je iz Egipta izvozilo 1.451.760 prepelic v vrednosti 390.000 K. En del so jih poslali v Italijo, ostale pa na Angleško. L. 1901 se jih je izvozilo 1.480.900, in leta poprej nekaj manj, namreč 995.900. Četrtna ptičev pogine na potu, a za ostale se vedno še dovolj skupi, tako da bo trajalo pokončevanje tega koristnega ptiča še nadalje. Francija, ki se je pridružila mejnaročnemu društvu za varstvo ptičev, je prepovedala prevoz, a to je malo pomagalo. Uvažati so jih začeli po morju iz Aleksandrije v London, oziroma v Liverpool. Seveda jih radi daljše poti nekaj več pogne, tako da so angleški sladkosnedneži sedaj prisiljeni, to svojo zabavo, dražje plačevati.

Nemiri na Hrvatskem. Stališče dalmatinških poslancev. Avdijenca, ki so jo dalmatinški državni in deželni poslanci zaprosili pri cesarju, jim ni bila dovoljena. Dunajska vlada se je, sklicujoč se na državopopravno samostalnost Ogrske in Hrvatske, postavila na stališče, da se cisilivanski poslanci ne morejo obračati do cesarja v zadevah dežela ogrske krone. Temu nasproti je shod dalmatinških poslancev na Dunaju izjavil, da je to stalilje dalmajške vlade popolnoma nepravilno. Dalmacija je sicer dejanski priklopljena Cisilivanski, toda pravno pripada Hrvatski. To se vidi iz tega, da se zagrebški deželni zbor imenuje »Sabor kraljevine

Hrvatske, Slavonije i Dalmacije« in ima ban officialni naslov »ban kraljevine Hrvatske, Slavonije i Dalmacije«. Državopopravno spada torek Dalmacija k Ogrski. Ceser Fran Josip je kronan kot kralj ogrski in kot kralj Hrvatske, vsled česar je listina o kronanju spisana tudi v hrvatskem jeziku. Ko so dalmatinski poslanci prošli za avdijenco pri cesarju, se niso obrnili do avstrijskega cesarja, ne do ogrskega kralja, nego do kralja Hrvatske, Slavonije in Dalmacije, to je do svojega lastnega kralja.

Iz Hrvatske same je došlo le jaka možnost.

V okraju Križevac, koder je razglašena nagla sodba, silijo oblasti veni organi kmene, da morajo podpeti izjavno, da je prišlo do upora samo vsled ščuvanja in hujšanja. Kdo neče podpeti, temu se grozi, da ga za zadene težke kazne.

O izgredih v Grobniku se dodatno poroča, da so demonstrantje v občinski hiši sežgali vse občinske knjige in da so tudi v šoli vse razbili. V Dragi so hoteli župnika napasti. Župnik je dvakrat ustrelil v zrak, da prikliče pomoč. Zgodilo se ni župniku ničesar. V Oreševici so v nedeljo zvečer potrgali brzjavne in telefonske žice.

Žalovanje. V vseh okrog Sušaka so povodom razglasila nagle sodbe razobesili črne zastave, katere pa so oblastnije dale odstraniti.

Gibanje v Dalmaciji. Zaradi dogodkov na Hrvatskem naravnih vse bolj in bolj.

V Dubrovniku se bil velik shod, ki je sklenil ogorčen protest proti dogodkom na Hrvatskem in se izrekel solidarnega s Hrvati v banovini. Tudi Srbi so se pridružili temu sklepku ter so primerno sporodili shodu, da obsojajo banovo postopanje. Po shodu je prišlo v pristanišče, in sicer ob prihodu parnika »Zagreb« do velikih demonstracij. Zbrana množica je zahtevala, da mora parnik sneti ogrsko poštno zastavo. Orožniki so demonstrante potisnili s pomolu, a ker jih niso mogli razgnati, je prišlo vojaštvo na pomolu. Ko je parnik oddal poštu, je snel ogrsko zastavo, kar je zavladal mir.

V Spletu se je ob prihodu parnika »Hungaria« zbral kakih 2000 ljudi na pomolu, a bili so potisnjeni nazaj, tako da niso mogli parniku ničesar storiti. Množica je potem naškola agencijo »Ogrsko hrvatskega robodružstva« in jo bombardirala s kamni. Vsled nesrečnega slučaja je bil zadev tudi okrajni komisar grof Rességuier, kateremu se pa ni ničesar zgodilo. Žandarmerija je občinstvo razglašala v tri osebe aretirala.

Opatiji je soglasno sklenil, poslati cesarju brzjavno prošnjo, da zaustavi prelivanje hrvatske krije. Za padle žrtve je občinski odbor dovolil 400 K, občinski odborniki pa so še iz svojega zložili 400 K. Seja je bila zaključena v znak žalosti.

Z Zagreba se oficialno razglaša, da vlaada v celi državi mir. S tolikim vojaštvo in s tolikimi orožniki z naglimi sodbami, puškami in bajonetom se že da vzdržati mir. A vendar se kaže, da ni vse tako, kakor razglašajo zagrebški vladni krogi.

V Samoboru na primer že ni vse tako, kakor poroča zgornji omenjeni oficirno. Kmetsko ljudstvo je silno razburjeno in so v to malo mestecu poslali dva bataljona vojaštva, dasi je že prej bilo tam več stotnih.

Z Reke se nam poroča, da se je danes v Bakru konstituirala na glasod in da je že poklican kralj. Iz tega

Brate Sokole

ki se nameravajo vdeležiti izleta v Postojno, dne 14. junija in hočejo tudi tam sodelovati pri prostih vajah, prosimo, da pridejo gotovo že jutri, zadnji čas pa v petek in potem vsak pondeljek, sredo in petek ob 1/4. zvečer v telovadnico. Pozneje došli ne morejo pri prostih vajah nastopiti. Na zdar!

Odbor.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

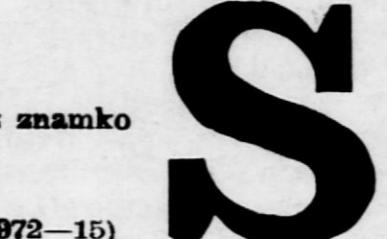
Uradni kurzi dunaj. borze 26. maja 1903.

Naložbeni papirji.

	Denar	Blago
42% maja renta	100 55	100 75
42% srebrna renta	100 30	100 50
2% avstr. kronska renta	101	101 20
4% zlata	121 30	121 50
4% ogrska kronska	99 40	99 60
4% zlata	121 05	121 25
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4% posojilo mesta Splita	100—	—
4% Zadra	100—	—
4% bos.-herc. žel. pos. 1902	101—	101 80
4% češka dež. banka k. o.	99 60	100 40
4% ž.	99 60	100 10
4% zast. pis. gal. d. hip. b.	101—	101 80
4% pešt. kom. k. o. z.	101—	—
10% pr.	107 30	108 30
4% zast. pis. Innerst. hr.	101 25	102 25
4% ogr. centr. deželine hranilnice	100 80	101 50
4% zast. pis. ogr. hip. b.	100—	100 90
4% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100—	101—
4% češke ind. banke	100—	101—
4% prior. Trst-Poreček. žel.	98 50	—
4% dolenskih železnic	99 50	99 75
3% juž. žel. kup. 1/1	309—	311—
4% av. pos. za žel. p. o.	101—	102—
Srečke.		
Srečke od leta 1854	170—	176—
" " 1860/1	183—	185—
" " 1864	246—	261—
" tiskske zemlj. kred. i. emisije	156 80	157 80
II. ogrske hip. banke	274—	279—
srbske & frs. 100—	271—	275—
turške	254—	259—
Basilika srečke	18 75	19 75
Kreditne	438—	441 50
Inomoške	84 25	88 25
Krakovske	74—	78—
Ljubljanske	69—	73—
Austr. rud. križa	54 35	55 35
Ogr. Rudolfove	26 70	27 70
Salcburske	68—	72—
Dunajske kom.	75—	77—
Delnice. Južne železnice	441—	445—
Državne železnice	48—	49—
Avstro-ogrsko bančne del.	679 50	680 50
Austr. kreditne banke	1635—	1645—
Ogrske živnostenske	665 25	667 25
Premogokop v Mostu (Brux)	728—	729—
Alpinške montane	252 50	252 50
Prasko želez. ind. dr.	670—	674—
Rima-Murányi	377—	378—
Trboveljske prem. družbe	471—	472—
Avstr. orožne tovr. družbe	385—	390—
Ceske sladkorne družbe	347—	348—
Value. Ceske sladkorne družbe	152—	158—
Zitne cene v Budimpešti.	11 32	11 37
dne 26. maja 1903.	19 06	19 09
Termin.		
Pšenica za maj	za 50 kg	K 7 81
Rz " oktober	" 50 "	7 45
Koruzna " maj	" 50 "	6 55
Oves " julij	" 50 "	6 44
Oves " oktober	" 50 "	5 50
Efektiv.		
Vzdržno.		
Darila.		
Za hrvatske žrtve madjarskega nasilja: Sodražki rodoljubi, ogroženi nad našinovalni mažarskih trinov, so zložili 30 krov in sicer tudi z željo, da će se se ni, naj bi se v Ljubljani sestavil odbor, ki bi nabrali prispevke za osirotele hrvatske rodbine.		
Darovalo so gg.: Jurij Drobnič 1 K, Fran Fajdiga 1 K, V. Sešek 1 K, J. Mandelj 80 h, Ant. Lovrenčič 1 K, J. Sušin 1 K, V. Mihelič 30 h, B. Kovačič 60 h, A. Vesel 20 h, J. Mikuš 40 h, F. Mikolič 1 K, Fort. Vesel 2 K, Ant. Kvas 40 h, Seb. Melosi 40 h, Mimi Bernot 1 K, Dragica Pogorelec 40 h, K. Sterbelc 1 K, Ivana Istinč 60 h, A. Modic 40 h, Marija Perušek 10 h, J. Pirc 1 K, P. Vesel 20 h, F. Čampa 80 h, Ignac Vesel 1 K, P. Moro 80 h, J. Strle 40 h, E. Ivanč 1 K, J. Šperek 50 h, Iv. Šega 1 K, Helena Vesel 4 K, J. Mihelič 1 K, preostanek od brzojavk 1 K 54 h, neimenovan 2 K 16 h. Skupaj 30 K.		
Zahvala.		
Slavna posojilnica in hranilnica za Stari Trg in sosedstvo je za tukajšno šolsko knjižnico darovala znesek 50 krov. Ker je šolarska knjižnica v resnici dobrega in nežnim otroškim srcem primernega berila potrebna, — knjižnica šolarska pa je, žal, prav skromna, zato se slavnih hranilnic in posiljnici podpisano vodstvo prav iskreno v imenu šolske dece zahvaljuje.		
Vodstvo štirirazredne ljudske šole v Starem Trgu pri Ložu		
dne 22. maja 1903.		
Jakob Žebre		
šolski vodja in nadučitelj.		
Umrli so v Ljubljani:		
Dne 22. maja: Fran Perme, delavčev sin, 8 mes. Tesarske ulice št. 3, Bronchitis. Dne 24. maja: Neža Keber, ključavnica žena, 62 let, Marijin trg, kap.		

Angeljnovi milo Marzeljsko (belo) milo.

z znakom

(972-15)

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 3062. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo
25. 9. zv.	726,9	14,8	sr. sever	del. oblač.	
26. 7. zj.	735,8	10,9	sl. vzhod	skoro jas.	
2. pop.	734,0	19,9	sr. svzvod	del. oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 16,8°, normale: 15,2°. Mokrina v 24 urah: 0,0 mm.

Zahvala.

Podpisana izrekava tem potom svojo najtoplejšo zahvalo vsem onim, ki so spremili najuno umrlo hčerko

Miciko

na zadnjem potu. Osobito štejeva si v po dolžnosti se zahvaliti za darovani venec součenkam in součencem pokojnice, potem č. g. Alojziju Merharju, katehetu, gospodični učiteljici Josipini Schott in gospodcu nadučitelju Bernardu Andolšku za ves njih trud in za spremstvo, posebej pa še zadnje imenovanemu, ki je oskrbel po součenkah in součencih pokojnici toli ganljivo petje v slovo. Bog plati vsem!

V Litiji, dne 24. maja 1903.

Kajetan in Helena Lindtner.

Stanovanje

na vogalu Kongresnega trga in Vegovič ulic, ležeče v I nadst. in obstoječe iz pet sob, med temi ena balkonska, s pritiklino, se odda takoj ali pa s 1. avgustom. Natančne se izve pri hišniku, Kongresni trg št. 12, ali pa pri Jos. Larrenčiču, Dunajska cesta št. 31.

(1425-2)

Najnovejše po najnižjih cenah:

kravate

perilo

nogavice

pasi

moderci

rokavice iz

glace, triko, svile itd.

priporoča

Mestni trg, KAROL RECKNAGEL Mestni trg.

Zahvala.

Podpisana izrekava tem potom svojo najtoplejšo zahvalo vsem onim, ki so hrabro in požrtvovalno pomagali pri požaru, ki je nastal dn. 23. t. m.

Posebno sva še dolžna zahvalo stavbnemu podjetniku gospodu grofu Ceconiju in njegovim gospodom uradnikom za njihovo pomagljivo delavnost, velečastitemu gospodu župniku Biberju, gospodu Grobotku, da je posegel vmes kot strokovni veščak, c. kr. orožniškemu postajevodju gospodu Bašču, marljivemu krajevnemu ognjegastvu in bistriškim prebivalcem.

Bohinjska Bistrica, dne 24. maja 1903.

Ivan Tisot

gostilničar.

Rafael Brugnara

trgovac.

Nežno, belo kožo

Iep, čist polt dobimo; poltne nesnage, mozoli itd. pa zginjajo, ako se umivamo z neprekosljivim, "Doe-ring-ovim milom s sovo", ki se dobi povsod vkljub svoji izvrstni kakovosti za 60 vin. komad.

Glavni zalog v Ljubljani: Anton Krisper in Yaso Petričić.

Generalna zaloga: A. Motsch & Co., Dunaj, X.

sta najbolj koristni štedilni mili za hišno rabo!

Dobivate ju po špecerijskih prodajalnicah.

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409-3)

(1409